22. oktober 2026 EM2026/241

Forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land
(Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab)

Fra Siumut takker vi Naalakkersuisut for fremsættelsen af lovforslaget.

For Siumut handler dette lovforslag ikke alene om at fastsætte regler for anlæg og drift af offentlige veje uden for byer og bygder. Det handler også om at skabe udvikling i vores land, forbedre infrastrukturen og udvide byernes, bygdernes og regionernes fremtidige muligheder og erhvervsgrundlag.

På Siumuts landsmøde i Sisimiut i 2017 blev det besluttet at arbejde for etableringen af en vej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Denne målsætning blev fulgt op, da daværende medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, den 10. marts 2023 fremsatte forslaget FM2023/108. Formålet var at skabe lovgrundlag for, at Selvstyret kunne afholde samtlige anlægsudgifter til vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq, mens kommunen skulle have ansvaret for driften.

Dengang støttede vi fra Siumut Naalakkersuisuts ændringsforslag, så det nødvendige lovgrundlag kunne etableres.

Derfor glæder det os, at Naalakkersuisut nu endelig fremsætter et lovforslag, der følger op på de seneste års politiske arbejde.

Men vi vil understrege én ting: Siumuts mål er ikke alene at få vedtaget en lov. Vores mål er at gøre vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq til virkelighed.

Gennem flere år har vi set undersøgelser, rapporter og vurderinger af vejens mulige samfundsøkonomiske gevinster.

Allerede i 2023 viste undersøgelser, at vejen kan skabe betydelige muligheder for turisme, erhvervsliv, forskning og borgernes adgang til at færdes i naturen.

Derfor mener vi fra Siumut, at tiden er inde til at gå fra undersøgelser og rapporter til konkret politisk handling.

Vi forventer, at Naalakkersuisut efter lovens vedtagelse fremlægger en realistisk tidsplan for de næste skridt mod etableringen af vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq. Den skal omfatte opdaterede anlægsoverslag og muligheder for finansiering.

Fra Siumut ser vi positivt på, at Naalakkersuisut med lovforslaget påtager sig ansvaret for anlæg og finansiering af offentlige veje uden for byer og bygder.

Men vi bemærker også, at kommunerne efter §§ 5 og 6 får ansvaret for vejenes drift og vedligeholdelse.

Derfor er det afgørende, at kommunerne ikke pålægges økonomiske byrder, som kan gå ud over deres øvrige kerneopgaver.

Vi forventer, at der inden beslutninger om nye vejanlæg indgås klare og økonomisk holdbare aftaler mellem Selvstyret og de berørte kommuner.

Vi ønsker desuden en præcisering af lovforslagets § 3, som undtager veje, der blandt andet anlægges til turismeformål, fra lovens anvendelsesområde.

Det er særligt vigtigt, fordi udviklingen af turismen er en af de væsentligste begrundelser for at etablere vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Derfor ønsker vi Naalakkersuisuts svar på, om denne bestemmelse kan komme til at udgøre en juridisk hindring for at realisere vejen.

Samtidig mener vi fra Siumut, at § 11 om muligheden for at opkræve betaling for brug af og adgang til offentlige veje bør præciseres. Her er det også meget vigtigt at føre tilsyn med, at brugen sker i overensstemmelse med reglerne, og at eventuelle betalingskrav bliver overholdt.

Siumuts udgangspunkt er, at borgerne som hovedregel skal kunne benytte offentlige veje gratis. Muligheden for at opkræve betaling for særlig erhvervsmæssig brug bør vurderes særskilt.

Fra Siumut ønsker vi ikke, at denne lov alene skal handle om vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Der skal også skabes muligheder for vejanlæg andre steder i landet, hvor det kan gennemføres på et teknisk, miljømæssigt og samfundsøkonomisk forsvarligt grundlag.

Allerede i 2023 fremhævede vi fra Siumut behovet for en samlet og langsigtet infrastrukturplan med en tidshorisont på mindst 20 år. Det står vi fortsat ved.

Vi skal sikre, at investeringer i lufthavne, havne, veje og anden infrastruktur supplerer hinanden og dermed bidrager til udvikling i alle dele af landet.

Vi kan ikke fortsætte med alene at skrive rapporter om Grønlands fremtid. Vi skal også begynde at bygge den i praksis.

Derfor støtter vi fra Siumut lovforslagets formål og indstiller, at forslaget henvises til Anlægsudvalget inden andenbehandlingen.

Samtidig forventer vi, at Naalakkersuisut under den videre behandling giver klare svar på vores spørgsmål og fremlægger konkrete planer for det videre arbejde med at realisere vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Tak.

Erik Jensen, Siumut